

Intrusisme professional en Psicologia. Comentari a l'escrit de Josep Font sobre el "Coaching".

En aquest escrit es fa una denúncia: el "coaching" és una tècnica psicològica practicada per individus que no són psicòlegs i això és un cas d'intrusisme professional. Dit amb altres paraules: el "coaching" és un plantejament tecnològic sobre el funcionalisme psíquic, sense que calguin estudis de psicologia bàsica per a la formació dels professionals que l'exerceixen. Això no és ni nou ni exclusiu del "coaching". Només cal recordar, per exemple, la "sofrologia" per a veure que el tema ha estat i és el mateix: es donen pràctiques professionals aplicades que incideixen en els fenòmens psíquics sense que els professionals que les apliquen tinguin la carrera de psicologia com a base conceptual. De fet, també els entrenadors esportius actuen sobre fenòmens psíquics – aprenentatge de la tècnica i la tàctica, motivació, control emocional, etc.- sense que tinguin estudis de psicologia com a base fonamental de la seva titulació. I el mateix cal dir en general dels educadors o dels ensenyants, i dels mateixos terapeutes.

El que plantegem al Liceu Psicològic és que la formació psicològica bàsica – psicologia diferencial i, sobretot, psicologia funcional- ha de formar part del currículum de totes les pràctiques professionals que pretenguin centrar-se i intervenir en el funcionalisme psíquic. Entenc que aquesta també és la idea que guia l'escrit del Josep Font.

Tanmateix cal considerar, llavors, que hi ha conflictes teòrics dins la psicologia bàsica, i que aquesta dista molt d'un ordenament conceptual que la faci comuna i exigible a tots els professionals han de conèixer-la. Recordo en aquest sentit com, ja en les primeres fases de preparació de l'assignatura de Psicologia de l'Activitat Física i l'Esport, les referències a una tal "Memory Drum Theory" -basada en el tambor giratori de les pianoles que invariablement repetia les notes d'una melodia- ja concretava l'enfoc mecanicista de la funcionalitat psíquica en l'àmbit de l'anomenat "Motor Behaviour" i que actualment sembla estès a tota la psicologia. Ara parlen crèdulament de cronòmetres biològics, GPS cerebrals i altres mecanismes, cosa totalment incompatible amb la nostra proposta de camp per a la psicologia funcional bàsica.

Segurament compartim, en tot cas, la distinció general entre ciències i tecnologies en base a la qual posem al mateix nivell funcional la Física i l'Enginyeria, la Fisiologia i la Medicina, la Psicologia i l'Educació, i la Sociologia i la Política. Aquest plantejament convida a pensar que la Psicologia és una ciència bàsica i no pas la tecnologia d'intervenció en els fenòmens i processos psíquics. Aquesta tecnologia és, al nostre entendre, la que rep el nom d'Educació i inclou les especialitats abans citades, entre les que hi figura també l'entrenador esportiu i l'entrenador personal.

Per això, en resum, diem que totes les especialitats de l'Educació han de tenir com univers bàsic de referència la teoria psicològica, encara que la psicologia oficial estigui en una fase pre-paradigmàtica, i l'educació no tingui plenament assumida la seva dimensió professional tecnològica, ni menys disposi d'un col·legi professional equivalent al mèdic per a fer valdre els coneixements contrastats de les seves especialitats.

Josep Roca i Balasch